

Część III

Państwowy dług publiczny, poręczenia i gwarancje oraz należności Skarbu Państwa

Główne kierunki działań podejmowanych w 2002 r. w zakresie państwowego długu publicznego wynikały z celów i zadań określonych w Strategii zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2002 – 2004. Zarządzanie długiem w 2002 r. odbywało się w warunkach niskiego tempa wzrostu PKB i wysokiego deficytu budżetowego. Równocześnie utrzymywały się korzystne warunki rynkowe dla emisji SPW (obniżenie rentowności SPW na całej długości krzywej).

1. Państwowy dług publiczny

Na koniec grudnia 2002 r. państwowy dług publiczny wyniósł 353.843,4 mln zł, co oznacza wzrost w stosunku do końca 2001 r. o 51.736,7 mln zł (tj. 17,1%).

Zmiany w zakresie państwowego długu publicznego w okresie grudzień 2001 r. – grudzień 2002 r. zostały przedstawione w tabeli.

Wyszczególnienie	stan na 31.XII.2001 r. w mln zł	struktura w %	stan na 31.XII.2002 r. w mln zł	struktura w %	zmiana XII 2002 r. – XII 2001 r.	
					w mln zł	w %
1	2	3	4	5	6	7
Państwowy dług publiczny*)	302.106,7	100,0	353.843,4	100,0	51.736,7	17,1
1. Dług sektora rządowego	291.320,5	96,4	338.572,7	95,7	47.252,2	16,2
1.1. Dług Skarbu Państwa (SP)	282.617,1	93,5	326.770,8	92,3	44.153,7	15,6
1.1.1. Dług krajowy SP	183.708,0	60,8	218.213,7	61,7	34.505,7	18,8
1.1.2. Dług zagraniczny SP	98.909,1	32,7	108.557,2	30,7	9.648,1	9,8
1.2. Pozostały dług sektora rządowego	8.703,4	2,9	11.801,9	3,3	3.098,5	35,6
2. Dług sektora samorządowego	10.786,2	3,6	15.270,7	4,3	4.484,5	41,6
2.1. Dług jednostek samorządu terytorialnego (jst)	9.008,8	3,0	13.213,6	3,7	4.204,8	46,7
2.1.1. Dług krajowy jst	8.731,6	2,9	12.668,3	3,6	3.936,7	45,1
2.1.2. Dług zagraniczny jst	277,2	0,1	545,3	0,2	268,1	96,7
2.2. Pozostały dług sektora samorządowego	1.777,4	0,6	2.057,1	0,6	279,7	15,7

*) kwota po wyeliminowaniu przepływów finansowych pomiędzy podmiotami należącymi do sektora finansów publicznych (tj. po tzw. konsolidacji)

Podstawowe dane o państwowym długu publicznym wg stanu na koniec 2002 r. według kryterium miejsca emisji i kryterium rezydenta przedstawia tabela.

Wyszczególnienie	kryterium miejsca emisji stan na 31.XII.2002 r. w mln zł	struktura w %	kryterium rezydenta stan na 31.XII.2002 r. w mln zł	struktura w %
1	2	3	4	5
Państwowy dług publiczny	353.843,4	100,0	353.843,4	100,0
1. Dług krajowy	244.701,3	69,2	215.682,5	61,0
1.1. Dług z tytułu papierów wartościowych	213.474,7	60,3	184.486,6	52,1
1.2. Dług z tytułu kredytów i pożyczek	15.991,5	4,5	15.991,5	4,5
1.3. Pozostały dług*)	15.235,1	4,3	15.204,4	4,3
2. Dług zagraniczny	109.142,1	30,8	138.160,9	39,0
2.1. Dług z tytułu papierów wartościowych	29.330,7	8,3	58.318,8	16,5
2.2. Dług z tytułu kredytów i pożyczek	79.784,6	22,5	79.784,6	22,5
2.3. Pozostały dług	26,8	0,0	57,5	0,0

*) pozostały dług stanowi zadłużenie z tytułu: zobowiązań wymagalnych, depozytów oraz zobowiązań z tytułu przedpłat na samochody, niepodwyższania płac w sferze budżetowej, zobowiązań wobec związków zawodowych.

Kwoty i relacje z zakresu państwowego długu publicznego na koniec 2001 r. i 2002 r. zostały zaprezentowane w tabeli.

Wyszczególnienie	stan na 31.XII.2001 r. w mln zł	relacja do PKB w %	stan na 31.XII.2002 r. w mln zł	relacja do PKB w %
1	2	3	4	5
Państwowy dług publiczny	302.106,7	40,2	353.843,4	45,8
Państwowy dług publiczny powiększony o kwotę przewidywanych wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez podmioty sektora finansów publicznych	311.602,8	41,5	365.967,3	47,4

2. Dług Skarbu Państwa

Dług Skarbu Państwa na dzień 31 grudnia 2002 r. wyniósł 327.923,8 mln zł wobec 283.937,5 mln zł na koniec 2001 r. Kształtowanie się podstawowych kwot i relacji dotyczących długu Skarbu Państwa na koniec 2001 r. i 2002 r. przedstawia tabela.

Wyszczególnienie	stan na 31.XII.2001 r. w mln zł	relacja do PKB w %	stan na 31.XII.2002 r. w mln zł	relacja do PKB w %
1	2	3	4	5
Dług Skarbu Państwa	283.937,5	37,8	327.923,8	42,5
Dług Skarbu Państwa powiększony o kwotę przewidywanych wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa	293.274,1	39,1	339.979,7	44,0

Zmiany jakie zaszły w 2002 r. w poziomie oraz strukturze długu Skarbu Państwa były konsekwencją ogólnej sytuacji gospodarczej kraju, która w znacznym stopniu wpłynęła na finanse państwa oraz prowadzonej polityki fiskalnej i monetarnej.

Wysoki deficyt budżetowy (39,4 mld zł) oraz niższe od założonych wpływy z prywatyzacji (1,97 mld zł wobec planowanych 6,60 mld zł) wymusiły konieczność finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa w 2002 r. przede wszystkim skarbowymi papierami wartościowymi. W konsekwencji czego wzrost zadłużenia z tytułu emisji Skarbowych Papierów Wartościowych (SPW) stanowił główny czynnik przyrostu długu ogółem.

2.1. Dług Skarbu Państwa według kryterium miejsca emisji w 2002 r. ¹

2.1.1. Dług krajowy Skarbu Państwa w 2002 r.

Zadłużenie krajowe SP wg kryterium miejsca emisji na koniec 2002 roku wyniosło 219.366,7 mln zł i wzrosło w stosunku do końca 2001 roku o 34.338,3 mln zł. W długu tym można wyróżnić:

- 1) zadłużenie z tytułu skarbowych papierów wartościowych (SPW) - 212.371,3 mln zł (ok. 96,8% długu krajowego), w tym:
 - zadłużenie z tytułu rynkowych SPW – 195.887,5 mln zł (89,3% długu krajowego),
 - zadłużenie z tytułu obligacji oszczędnościowych – 7.718,2 mln zł (3,5% długu krajowego),
 - zadłużenie z tytułu nierynkowych SPW – 8.765,7 mln zł (4,0% długu krajowego),

¹ Zadłużenie SP według kryterium miejsca emisji uwzględnia miejsce zaciągania zobowiązań, niezależnie od tego kto jest wierzycielem.

2) pozostałe zadłużenie – 6.995,4 mln zł (3,2% długu krajowego).

Wśród głównych pozycji w zadłużeniu z tytułu rynkowych SPW znalazły się obligacje o oprocentowaniu stałym w kwocie 133.763,5 mln zł, co stanowiło 86,9% długu w obligacjach rynkowych i 68,3% - w rynkowych SPW. Pozostałe 13,1% przypadło na obligacje rynkowe o oprocentowaniu zmiennym. Nominalne zadłużenie Skarbu Państwa z tytułu bonów skarbowych, stanowiące 21,5% długu z tytułu rynkowych SPW, wyniosło na koniec 2002 r. 42.030,8 mln zł.

Na koniec 2002 r. na dług Skarbu Państwa z tytułu wyemitowanych nierynkowych SPW złożyło się zadłużenie w następujących instrumentach: obligacjach restrukturyzacyjnych (62,6% długu Skarbu Państwa z tytułu nierynkowych SPW), obligacjach na zwiększenie funduszy własnych BGŻ (stanowiące 8,7% tego długu) oraz obligacjach nominowanych w USD z 1991 r. (stanowiące 28,7% tego długu).

Według stanu na koniec 2002 r. dług Skarbu Państwa z tytułu obligacji oszczędnościowych był rezultatem zadłużenia w dwóch rodzajach instrumentów: obligacjach dwuletnich o oprocentowaniu stałym (86,4% długu z tytułu obligacji oszczędnościowych) oraz obligacjach czteroletnich o oprocentowaniu zmiennym (13,6% długu z tytułu obligacji oszczędnościowych).

W pozostałym długu krajowym Skarbu Państwa dominujący (68,1%) udział miały zobowiązania z tytułu niepodwyższania płac w sferze budżetowej. Na pozostały dług krajowy Skarbu Państwa złożyły się ponadto następujące pozycje: zadłużenie Funduszu Pracy z tytułu kredytu zaciągniętego w bankach komercyjnych (stanowiące 25,7% tego długu), zobowiązania wymagalne (stanowiące 6,1% tego długu), zobowiązania wobec związków zawodowych i organizacji społecznych wynikające z rekompensat za utracone mienie w wyniku wprowadzenia stanu wojennego (stanowiące 0,1% tego długu) oraz przedpłaty na samochody (stanowiące 0,05% tego długu).

2.1.1.1. Zmiany w zakresie długu krajowego Skarbu Państwa w 2002 r.

Zmiany w strukturze długu krajowego Skarbu Państwa według instrumentów

Wśród najważniejszych zmian w strukturze zadłużenia krajowego według instrumentów w 2002 roku należy wymienić:

- 1) **znaczny wzrost zadłużenia w obligacjach rynkowych o oprocentowaniu stałym** o kwotę 36.237,4 mln zł, co spowodowało wzrost udziału tych obligacji w zadłużeniu krajowym z 52,7% na koniec 2001 roku do 61,0% na koniec 2002 roku,

- 2) **wzrost zadłużenia w bonach skarbowych** o kwotę 6.815,2 mln zł przy niewielkim wzroście udziału tych instrumentów w zadłużeniu krajowym z 19,0% na koniec 2001 roku do 19,2% na koniec 2002 roku,
- 3) **spadek zadłużenia w obligacjach rynkowych o oprocentowaniu zmiennym** o kwotę 5.855,0 mln zł, co miało przełożenie na spadek udziału obligacji tego typu w zadłużeniu krajowym z 14,0% na koniec 2001 roku do 9,2 % na koniec 2002 roku,
- 4) **wzrost zadłużenia w obligacjach oszczędnościowych** o kwotę 1.659,9 mln zł (tj. ponad 27%), co spowodowało zwiększenie udziału tych obligacji w zadłużeniu krajowym z 3,3% na koniec 2001 roku do 3,5% na koniec 2002 roku;
- 5) **spadek zadłużenia w obligacjach nierynkowych** o 2.534,5 mln zł; tj. o ponad 22%; co miało wpływ na dalszy spadek udziału tych instrumentów w zadłużeniu krajowym o 2,1 punktu procentowego do poziomu 4%;
- 6) **spadek pozostałego zadłużenia krajowego Skarbu Państwa** o 1.984,7 mln zł, tj. o ponad 22% przy równoczesnym spadku udziału tego długu w długu krajowym z 4,9% na koniec 2001 r. do 3,2% na koniec 2002 r. Spadek ten był przede wszystkim wypadkową:
 - spadku zadłużenia z tytułu niepodwyższania płac w sferze budżetowej o 2.575,9 mln zł, w wyniku kontynuowanego od 2000 roku programu spłat tego zadłużenia;
 - spadku zobowiązań wymagalnych o 301,8 mln zł;
 - wzrostu zadłużenia Funduszu Pracy o 895,7 mln zł.

Zmiany w strukturze długu krajowego Skarbu Państwa według podmiotów.

W strukturze podmiotowej długu SP (pozwalającej na określenie głównych grup wierzycieli Skarbu Państwa) w 2002 r. warto podkreślić następujące zmiany:

- 1) **znaczny spadek zadłużenia wobec Narodowego Banku Polskiego** o 11.430,6 mln zł, tj. o 62,9% w stosunku do końca 2001 roku, do poziomu 6.728,4 mln zł. Równocześnie nastąpił spadek udziału tego długu w zadłużeniu krajowym z 9,8% na koniec 2001 roku do 3,1% na koniec 2002 r.;
- 2) **znaczny wzrost zadłużenia krajowego w sektorze pozabankowym** o kwotę 22.390,8 mln zł, tj. o 25,7% w stosunku do końca 2001 roku do poziomu 109.363,0 mln zł. Jego udział w długu krajowym wzrósł z 47,0% na koniec 2001 roku do 49,9% na koniec 2002 roku;
- 3) **znaczny wzrost zadłużenia krajowego z tytułu SPW nabytych przez inwestorów zagranicznych** o 10.650,1 mln zł, tj. o 51,3% w stosunku do końca 2001 roku – do

poziomu 31.393,2 mln zł. Na koniec 2002 roku udział zadłużenia z tytułu SPW nabytych przez inwestorów zagranicznych w zadłużeniu krajowym wynosił 14,3% wobec 11,2% na koniec 2001 roku;

- 4) **wzrost zadłużenia wobec krajowych banków komercyjnych** o 12.728,0 mln zł, tj. o 21,5% w stosunku do 2001 roku, do poziomu 71.882,1 mln zł. Udział zadłużenia wobec banków komercyjnych w ogólnej kwocie zadłużenia krajowego w 2002 roku, w stosunku do końca 2001 roku uległ niewielkiemu wzrostowi z 32,0% do 32,8%.

2.1.2. Dług zagraniczny Skarbu Państwa w 2002 roku

Zadłużenie zagraniczne Skarbu Państwa w walutach wymienialnych wyniosło na koniec 2002 roku w wyrażeniu dolarowym 28 278,9 mln USD, tj. 108.557,2 mln zł (w przeliczeniu po kursie 3,8388 PLN/USD).

Zestawienie długu zagranicznego Skarbu Państwa w mln zł przedstawia poniższa tabela:

mln zł

Wyszczególnienie	Stan na		zmiana XII 2002 r. - XII 2001 r.	
	31. XII. 2001 r.	31. XII. 2002 r.	w mln zł	w %
1	2**	3	4	5
Dług zagraniczny Skarbu Państwa	98.909,1	108.557,2	9.648,1	9,8
1. SPW wyemitowane za granicą	23.366,4	29.187,7	5.821,4	24,9
- obligacje typu Brady	16.136,8	10.358,3	-5.778,5	-35,8
- obligacje zagraniczne	7.299,6	18.829,4	11.599,8	160,5
2. Kredyty otrzymane	75.542,7	79.369,4	3.826,8	5,1
- Klub Paryski	64.987,7	65.960,5	972,8	1,5
- MIF*	9.795,9	11.538,2	1.742,4	17,8
w tym: Bank Światowy	6.934,0	7.215,3	281,2	4,1
- Pozostali wierzyciele	759,1	1.870,7	1.111,6	146,4

* Międzynarodowe Instytucje Finansowe (Bank Światowy, Europejski Bank Inwestycyjny, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, Bank Rozwoju Rady Europy)

** w przeliczeniu po kursie 3,9863 PLN/USD

Nominalne zadłużenie zagraniczne Skarbu Państwa w ujęciu dolarowym zwiększyło się w okresie od 31.12.2001 roku do 31.12.2002 roku o około 3.466,6 mln USD (wzrost o 14,0%). Zmiana ta jest wypadkową zaciągnięcia w tym okresie nowych kredytów w wysokości 1.286,9 mln USD, emisji obligacji o wartości nominalnej 2.681,3 mln USD oraz spłaty istniejących zobowiązań na kwotę 3.170,4 mln USD (w tym przedterminowy wykup obligacji Brady'ego typu PDI na kwotę 1.300 mln USD), oraz wzrostu zadłużenia w wysokości 2.668,8 mln USD w wyniku deprecjacji dolara USD w stosunku do innych walut, w których nominowana jest część zadłużenia zagranicznego Skarbu Państwa.

Zestawienie długu zagranicznego Skarbu Państwa w mln USD przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Stan na		zmiana XII 2002 r. - XII 2001 r.	
	31. XII. 2001 r.	31. XII. 2002 r.	w mln zł	w %
1	2	3	4	5
Dług zagraniczny Skarbu Państwa	24.812,3	28.278,9	3.466,7	14,0
1. SPW wyemitowane za granicą	5.861,7	7.603,4	1.741,7	29,7
- obligacje typu Brady	4.048,1	2.698,3	-1.349,7	-33,3
- obligacje zagraniczne	1.813,6	4.905,0	3.091,4	170,5
2. Kredyty otrzymane	18.950,6	20.675,6	1.725,0	9,1
- Klub Paryski	16.302,8	17.182,6	879,8	5,4
- MIF*	2.457,4	3.005,7	548,3	22,3
w tym: Bank Światowy	1.739,5	1.879,6	140,1	8,1
- Pozostali wierzyciele	190,4	487,3	296,9	155,9

* Międzynarodowe Instytucje Finansowe (Bank Światowy, Europejski Bank Inwestycyjny, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, Bank Rozwoju Rady Europy)

Na nominalne zadłużenie zagraniczne Skarbu Państwa składają się dwie podstawowe pozycje:

- dług z tytułu wyemitowanych obligacji skarbowych, który w ciągu roku wzrósł o 1.741,7 mln USD (tj. o 29,7%) i na koniec grudnia 2002 roku wyniósł 7.603,4 mln USD,
- dług z tytułu otrzymanych kredytów, który w ciągu roku wzrósł o 1.725,0 mln USD (tj. o 9,1%) i na koniec 2002 roku wyniósł 20.675,6 mln USD.

Zadłużenie z tytułu wyemitowanych skarbowych papierów wartościowych obejmuje dług z tytułu tzw. obligacji Brady'ego oraz dług z tytułu obligacji zagranicznych.

Polskie obligacje Brady'ego zostały wyemitowane w 1994 roku w ramach realizacji umowy o redukcji i restrukturyzacji polskiego zadłużenia wobec banków komercyjnych, zrzeszonych w tzw. Klubie Londyńskim. Na kwotę zadłużenia z tego tytułu złożyły się następujące instrumenty: PAR (Collateralized Par Bonds), RSTA (Collateralized RSTA Bonds), PDI (Past Due Interest Bonds), DCB (Debt Conversion Bonds). Ze względu na przeprowadzoną w 2002 roku operację przedterminowego wykupu części obligacji typu PDI sfinansowaną środkami pochodzącymi z emisji obligacji na rynkach zagranicznych w wysokości 1.300 mln USD oraz spłaty drugiej i trzeciej raty kapitałowej także w wysokości 49,8 mln USD, kwota nominalnego zadłużenia z tego tytułu zmniejszyła się w przeciągu roku o 1.349,8 mln USD do 2.698,3 mln USD (spadek o 33,3%).

Kwota długu z tytułu emisji obligacji na międzynarodowym rynku kapitałowym na koniec 2002 roku wyniosła 4.905,0 mln USD. Zadłużenie w tych instrumentach zwiększyło się

w porównaniu do roku poprzedniego o 3.091,4 mln USD (tj. o 170,5%). Powyższa zmiana jest wypadkową: emisji w marcu 2002 roku 10-letnich obligacji o wartości nominalnej 750 mln EUR, w lipcu 2002 roku 10-letnich obligacji o wartości nominalnej 1.000 mln USD, dokonując we wrześniu tegoż roku zwiększenia kwoty emisji o 400 mln USD, w listopadzie 2002 roku 8-letnich obligacji o wartości nominalnej 400 mln GBP oraz zmiany kursu EUR do USD.

Zadłużenie Skarbu Państwa z tytułu zaciągniętych kredytów zagranicznych obejmuje zobowiązania wobec wierzycieli zrzeszonych w Klubie Paryskim, kredyty zaciągnięte w międzynarodowych instytucjach finansowych oraz mniejsze kredyty zgrupowane w pozycji „pozostałe”.

Największą część zadłużenia z tytułu kredytów otrzymanych stanowił dług wobec wierzycieli zrzeszonych w Klubie Paryskim. Zadłużenie to jest obsługiwane na bieżąco poczynając od 1991 roku. Na koniec 2002 roku wynosiło ono 17.182,6 mln USD i stanowiło 60,8% całości zadłużenia zagranicznego Skarbu Państwa. W ciągu roku wzrost zadłużenia z tego tytułu wyniósł około 879,8 mln USD, czyli 5,4%, przy czym w tym okresie Skarb Państwa spłacił kapitał o wartości 979,8 mln USD, pozostała część jest wynikiem deprecjacji dolara w stosu do innych walut, w których nominowana jest część zadłużenia (w przypadku Klubu Paryskiego zobowiązania nominowane w USD stanowiły na koniec 2002 roku jedynie 23,0%).

Na koniec 2002 roku stan zadłużenia wobec Międzynarodowych Instytucji Finansowych wyniósł 3.005,7 mln USD i wzrósł w porównaniu z 2001 rokiem o 548,3 mln USD, tj. o 22,3%. Wzrost tego zadłużenia stanowił wypadkową trzech czynników: zaciągnięcia nowych zobowiązań na kwotę 381,5 mln USD, spłaty wcześniejszych zobowiązań na kwotę 163,4 mln USD oraz zmian kursu dolara do pozostałych walut zadłużenia wobec tych instytucji.

Na koniec omawianego okresu poziom zadłużenia wobec wierzycieli zgrupowanych w pozycji „pozostałe”, która obejmuje wielowalutowy kredyt rewolwingowy będący instrumentem do zarządzania płynnością oraz niewielkie kredyty, w tym kredyty zaciągnięte na sfinansowanie inwestycji w dziale budownictwa, na fundusz prywatyzacji banków polskich oraz zaciągniętych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, wyniósł 487,3 mln USD i wzrósł w ciągu roku o 296,9 mln USD, tj. o 155,9%. Wzrost ten wynika przede wszystkim z zadłużenia z tytułu kredytu rewolwingowego w wysokości 275 mln USD (w październiku 2002 roku zaciągnięto zobowiązanie w wysokości 875 mln USD, w listopadzie spłacono 600 mln USD), zaciągania nowych zobowiązań, jednocześnie sukcesywnej spłaty kredytów zawartych w tej pozycji.

2.2. Dług Skarbu Państwa według kryterium rezydenta² w 2002 r.

Dług zagraniczny według kryterium rezydenta uwzględnia wszystkie papiery wartościowe znajdujące się w portfelu inwestorów zagranicznych, niezależnie od miejsca emisji tych instrumentów.

Na koniec grudnia 2002 r. **zadłużenie krajowe SP (wobec rezydentów)** wyniosło **190.347,9 mln zł** i wzrosło w porównaniu z grudniem 2001 r. o 23.223,2 mln zł. W tym samym okresie **zadłużenie zagraniczne SP (wobec nierezydentów)** wzrosło o 20.763,1 mln zł, do poziomu **137.575,9 mln zł** na koniec 2002 r.

Udział długu zagranicznego w długu SP ogółem wyniósł 42,0% wobec 41,1% na koniec 2001 r. Wzrost ten spowodowany był głównie zwiększeniem stanu posiadania przez rezydentów obligacji skarbowych emitowanych na rynku krajowym (o 10.527,1 mln zł) oraz obligacji wyemitowanych na rynki zagraniczne (o 6.257,2 mln zł). Łącznie udział SPW w zadłużeniu zagranicznym na koniec 2002 roku wyniósł 42,3%. Pozostałą, a zarazem największą, część zadłużenia zagranicznego stanowiły kredyty.

W zadłużeniu krajowym główny udział (prawie 87,7%) stanowił dług z tytułu rynkowych SPW. Obligacje skarbowe wyemitowane na rynek zagraniczny i obligacje Brady'ego znajdujące się w portfelu rezydentów (krajowych banków komercyjnych) stanowiły niecałe 1,3% całości krajowego zadłużenia.

Informacje dotyczące długu Skarbu Państwa według kryterium rezydenta na koniec 2001 r. i 2002 r. zostały przedstawione w tabeli.

Wyszczególnienie	stan na koniec XII 2001r	struktura	stan na koniec XII 2002r	struktura	zmiana XII'02 – XII'01	
	w mln zł	w %	w mln zł	w %	w mln zł	w %
1	2	3	4	5	6	7
Dług Skarbu Państwa	283.937,5	100,0	327.923,8	100,0	43.986,3	15,5
I. Dług krajowy Skarbu Państwa (wobec rezydentów)	167.124,7	58,9	190.347,9	58,0	23.223,2	13,9
1. Dług z tytułu SPW	158.146,0	55,7	183.383,2	55,9	25.237,2	16,0
1.1. Rynkowe SPW	140.787,6	49,6	166.899,4	50,9	26.111,8	18,5
- bony skarbowe	34.283,0	12,1	40.975,3	12,5	6.692,3	19,5
- obligacje skarbowe wyemitowane na rynek krajowy	103.663,8	36,5	123.519,1	37,7	19.855,3	19,2

² Pojęcia rezydent i nierezydent zostały określone w ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. prawo dewizowe (Dz.U. z 1998 r. nr 160, poz. 1063, z późn. zm.).

1	2	3	4	5	6	7
- obligacje skarbowe typu Brady i wyemitowane na rynek zagraniczny	2.840,8	1,0	2.405,0	0,7	-435,8	-15,3
1.2. Obligacje oszczędnościowe	6.058,3	2,1	7.718,2	2,4	1.659,9	27,4
1.3. Obligacje nierynkowe	11.300,1	4,0	8.765,7	2,7	-2.534,5	-22,4
2. Pozostały dług Skarbu Państwa	8.978,7	3,2	6.964,7	2,1	-2.014,0	-22,4
II. Dług zagraniczny Skarbu Państwa (wobec nierezydentów)	116.812,8	41,1	137.575,9	42,0	20.763,1	17,8
1. Dług z tytułu SPW	41.268,7	14,5	58.175,8	17,7	16.907,1	41,0
1.1. Rynkowe SPW	41.268,7	14,5	58.175,8	17,7	16.907,1	41,0
- bony skarbowe	932,6	0,3	1.055,5	0,3	122,9	13,2
- obligacje skarbowe wyemitowane na rynek krajowy	19.810,5	7,0	30.337,6	9,3	10.527,1	53,1
- obligacje skarbowe typu Brady i wyemitowane na rynek zagraniczny	20.525,6	7,2	26.782,8	8,2	6.257,2	30,5
2. Dług z tytułu kredytów	75.542,7	26,6	79.369,4	24,2	3.826,7	5,1
3. Pozostały dług Skarbu Państwa	1,4	0,0	30,7	0,0	29,3	2136,3

Różnice w udziale zadłużenia zagranicznego w długu Skarbu Państwa wg kryterium rezydenta i wg kryterium miejsca emisji wynikają z faktu, iż zadłużenie Skarbu Państwa wobec inwestorów zagranicznych (nierezydentów) z tytułu SPW wyemitowanych na rynek krajowy było wyższe niż wobec inwestorów krajowych (rezydentów) z tytułu SPW wyemitowanych na rynek zagraniczny.

Dług Skarbu Państwa wg kryterium rezydenta i kryterium miejsca emisji na koniec 2001 r. i 2002 r. przedstawia tabela.

Wyszczególnienie	stan na koniec XII 2001r	struktura	stan na koniec XII 2002r	struktura	zmiana XII'02 – XII'01	
	w mln zł	w %	w mln zł	w %	w mln zł	w %
1	2	3	4	5	6	7
Dług Skarbu Państwa	283.937,5	100,0	327.923,8	100,0	43.986,3	15,5
<i>kryterium miejsca emisji</i>						
- dług krajowy	185.028,4	65,2	219.366,7	66,9	34.338,3	18,6
- dług zagraniczny	98.909,1	34,8	108.557,2	33,1	9.648,1	9,8
<i>kryterium rezydenta</i>						
- dług krajowy	167.124,7	58,9	190.347,9	58,0	23.223,2	13,9
- dług zagraniczny	116.812,8	41,1	137.575,9	42,0	20.763,1	17,8

3. Poręczenia i gwarancje Skarbu Państwa w 2002 roku

3.1. Wykorzystanie ustawowego limitu poręczeń i gwarancji

W ustawie budżetowej na rok 2002 limit gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa został ustalony na 29.000.000.000 zł., w tym limit gwarancji naprawienia szkód – 1.000.000.000 zł.

W 2002 r. udzielono gwarancji i poręczeń na kwotę 6.676.862.626 zł, co stanowi 23,02% łącznego limitu przewidzianego w ustawie budżetowej na 2002 r., w tym:

- 1) gwarancji spłaty kredytów zagranicznych na kwotę 2.523.995.774 zł,
- 2) poręczeń spłaty kredytów krajowych na kwotę 1.453.707.539 zł,
- 3) poręczeń i gwarancji z tytułu emisji obligacji na kwotę 2.370.000.000 zł,
- 4) poręczenia wypłaty odszkodowania za zniszczone, uszkodzone lub skradzione eksponaty wystawowe na kwotę 329.159.313 zł.

3.2. Stan należności i zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń

Wyszczególnienie	Stan na		w tys. zł
	31.XII 2001r.	31.XII 2002 r.	Przyrost/ Spadek
1	2	3	4
Należności <i>w tym:</i>	1.642.269,6	1.642.038,2	-231,3
z tytułu gwarancji zagranicznych	86.841,2	158.421,8	71.580,6
z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych	1.555.428,4	1.483.616,4	-71.812,0
Potencjalne zobowiązania <i>w tym:</i>	27.232.389,6	32.486.827,0	5.254.437,4
z tytułu gwarancji zagranicznych	15.208.691,1	17.565.235,5	2.356.544,4
z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych	12.023.698,5	14.921.591,5	2.897.893,0

Należności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń na dzień 31.12.2002 r. wyniosły (wraz z odsetkami ustawowymi) 1.642.038,2 tys. zł, w tym:

- a) z tytułu gwarancji zagranicznych: 158.421,8 tys. zł
- b) z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych: 1.483.616,4 tys. zł.

Odnotowany niewielki spadek należności Skarbu Państwa w 2002 r. z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń jest wynikiem:

- 1) wzrostu dochodów budżetowych uzyskanych z windykacji oraz na podstawie umów o zwrot wierzytelności Skarbu Państwa,
- 2) redukcji należności Skarbu Państwa w wyniku:
 - zawartego układu z jednym z dłużników Skarbu Państwa,
 - zawartej umowy o zwolnienie z długu z jednym z dłużników Skarbu Państwa.

Zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń są to zobowiązania potencjalne (niewymagalne), gdyż ich wypłata ze środków budżetu państwa następuje dopiero w momencie, gdy podmiot nie dokona samodzielnej spłaty swoich zobowiązań kredytowych lub zobowiązań wynikających z emisji obligacji.

Łączne potencjalne (niewymagalne) zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń wyniosły na dzień 31.12.2002 r. 32.486.827,0 tys. zł, w tym:

- a) z tytułu gwarancji zagranicznych - 17.565.235,5 tys. zł

Potencjalne zobowiązania Skarbu Państwa z ww. tytułu dotyczą gwarancji udzielonych bankom zagranicznym i międzynarodowym instytucjom finansowym np. MBOiR, EBOiR, EBI, NIB oraz gwarancji ubezpieczeniowej udzielonej przewoźnikom lotniczym. W 2002 r. zobowiązania te wzrosły o 2.356.544,4 tys. zł w wyniku:

- zwiększenia zobowiązań z tytułu udzielenia nowych gwarancji,
- zmniejszenia zobowiązań w wyniku spłat rat kapitałowych i odsetek przez samych kredytobiorców i przez budżet państwa,
- zwiększenia zobowiązań z tytułu zmiany kursów walut.

- b) z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych – 14.921.591,5 tys. zł.

Potencjalne zobowiązania z ww. tytułu obejmują poręczenia i gwarancje spłaty kredytów bankowych oraz emisji obligacji.

Wzrost zobowiązań z tego tytułu w 2002 r. wyniósł 2.897.893,0 tys. zł i był wynikiem:

- zwiększenia zobowiązań z tytułu udzielenia nowych poręczeń, przede wszystkim poręczenia Skarbu Państwa emisji obligacji na cele związane z restrukturyzacją sektora transportowego i hutniczego oraz poręczeń spłaty kredytów sektora rolnego,
- zmniejszenia zobowiązań z tytułu spłat rat kapitałowych i odsetek od poręczonych kredytów przez samych kredytobiorców i przez budżet państwa,
- zwiększenia zobowiązań z tytułu zmiany kursów walut.

4. Należności Skarbu Państwa

Syntetyczne zestawienie należności Skarbu Państwa przedstawia poniższa tablica.

Wyszczególnienie	Stan w dniu:		Zmiana w 2002 r.	Relacja
	31.12.01 r.	31.12.02 r.		3:2
	w mln zł			%%
1	2	3	4	5
Razem	36.405,8	38.267,6	1.861,8	105,1
1. Zaległości podatkowe i niepodatkowe	12.930,4	14.800,6	1.870,2	114,5
2. Należności z tytułu przejściowego wykupienia odsetek od kredytów mieszkaniowych	7.542,3	7.786,1	243,8	103,2
3. Należności z tytułu gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa	1.642,2	1.642,0	-0,2	100,0
- Poręczenia i gwarancje krajowe	1.555,4	1.483,6	-71,8	95,4
- Gwarancje zagraniczne	86,8	158,4	71,6	182,5
4. Należności z tytułu udzielonych kredytów zagranicznych	4.549,6	4.526,5	-23,1	99,5
5. Należności z tytułu "collateralu"	1.655,0	1.561,7	-93,3	94,4
6. Należności z tytułu udostępnienia środków z kredytów zagranicznych podmiotom krajowym	562,8	766,4	203,6	136,2
7. Należności z tytułu pożyczek udzielonych ZUS ¹⁾	6.000,0	6.000,0	0,0	100,0
8. Należności z tytułu pożyczki udzielonej kasom chorych ²⁾	821,7	821,5	-0,2	100,0
9. Należności od MBI	102,7	117,2	14,5	114,1
10. Inne należności	599,1	245,6	-353,5	41,0

¹⁾ Prezentowana kwota należności nie obejmuje odsetek naliczonych memorialowo, które podlegają spłacie razem z kwotą główną pożyczki (wg stanu na 31.12.2001 r. odsetki te wyniosły 1.785,4 mln zł, a wg stanu na 31.12.2002 r. wyniosły 2.142,1 mln zł).

²⁾ Prezentowana kwota należności nie obejmuje odsetek naliczonych memorialowo, które podlegają spłacie razem z kwotą główną pożyczki (wg stanu na 31.12.2001 r. odsetki te wyniosły 0,8 mln zł, a wg stanu na 31.12.2002 r. wyniosły 1,7 mln zł).

4.1. Zaległości podatkowe i niepodatkowe

Zaległości z tytułu płatności podatkowych i innych tytułów dochodowych budżetu państwa na koniec 2002 r. w porównaniu do poziomu z końca 2001 r. zwiększyły się o 1.870,2 mln zł, tj. o 14,5%.

Stan należności budżetu państwa z tytułu zaległych podatków i innych zaległości wobec budżetu ilustruje poniższa tablica opracowana na podstawie informacji otrzymanych z izb skarbowych i ze sprawozdań dysponentów części budżetowych realizujących dochody budżetu państwa.

Wyszczególnienie	Stan w dniu:		Zmiana w 2002 r.	
	31.12.01	31.12.02		
	mln zł			%
1	2	3	4	5
Razem	12.930,4	14.800,6	1.870,2	114,5
1.Podatki pośrednie	7.564,6	8.655,4	1.090,8	114,4
2.Podatek dochodowy od osób prawnych	694,6	1.065,2	370,6	153,4
3.Wpłaty z zysku od przedsiębiorstw państwowych oraz spółek SP	62,9	20,9	-42,0	33,2
4.Podatek dochodowy od osób fizycznych	2.163,6	2.108,3	-55,3	97,4
5.Podatki zniesione	325,3	230,4	-94,9	70,8
6.Cło	692,0	611,5	-80,5	88,4
7.Pozostałe dochody ¹⁾	1.427,4	2.108,9	681,5	147,7

¹⁾ Obejmują zaległości z tytułu różnych opłat, grzywien i kar oraz różnych innych dochodów.

Najbardziej istotnymi przyczynami wzrostu zaległości w skali kraju są:

- istnienie zaległości podatkowych z lat ubiegłych, często bardzo trudnych lub niemożliwych do ściągnięcia z powodu braku majątku podlegającego egzekucji czy niemożliwości działań egzekucyjnych urzędu z powodu ogłoszenia upadłości podatnika. Zmniejszenie się tego typu zaległości może występować wyłącznie w trybie art. 67 § 4 znowelizowanej ustawy – Ordynacja podatkowa umożliwiającego w ściśle określonych przypadkach umarzanie zaległości z urzędu,
- dokonywanie przypisów znacznych kwot zaległości podatkowych na podstawie decyzji pokontrolnych inspektorów kontroli skarbowych w następstwie stwierdzenia fikcyjnych transakcji lub z tytułu opodatkowania sprzedaży towarów pochodzących z przemytu,
- powstawanie zaległości firm, których udziałowcami były osoby zagraniczne, obecnie przebywające poza granicami kraju, w odniesieniu do których nie ma możliwości prowadzenia postępowania egzekucyjnego,
- działalność przestępcza związana z wprowadzeniem na rynek wyrobów pochodzących z przemytu i nielegalnej produkcji,
- istniejące zaległości największych dłużników.

Na wzrost zaległości z tytułu pozostałych dochodów największy wpływ miało zwiększenie się zaległości z tytułu: wpływów z opłat za koncesje i licencje, pozostałych odsetek, dochodów budżetu państwa związanych z realizacją zadań zleczanych jednostkom samorządu terytorialnego.

4.2. Pozostałe należności

Na wzrost należności z tytułu przejściowego wykupienia odsetek od kredytów mieszkaniowych miały wpływ:

- a) zwiększenia o łączną kwotę 521,3 mln zł, w tym: przejściowy wykup odsetek (507,2 mln zł) oraz oprocentowanie przejściowo wykupionych odsetek podlegających skapitalizowaniu na koniec roku (14,1 mln zł),
- b) zmniejszenia o kwotę 277,5 mln zł, w tym: umorzenia zadłużenia kredytobiorców (181,7 mln zł), spłaty dokonane przez kredytobiorców (88,2 mln zł) oraz korekty (7,6 mln zł).

Odnotowany niewielki spadek należności Skarbu Państwa w 2002 r. z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń, wraz z odsetkami ustawowymi, jest wynikiem:

- a) wzrostu dochodów budżetowych uzyskanych z windykacji oraz na podstawie umów o zwrot wierzytelności Skarbu Państwa,
- b) redukcji należności Skarbu Państwa w wyniku: zawartego układu z jednym z dłużników Skarbu Państwa oraz zawartej umowy o zwolnienie z długu z jednym z dłużników Skarbu Państwa.

Stan należności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych kredytów zagranicznych (wyrażonych w USD, rublach transferowych, rublach clearingowych) ilustruje poniższa tablica.

Wyszczególnienie	Stan w dniu:		Zmiana w 2002 r.
	31.12.2001	31.12.2002	
1	2	3	4
1. Należności w walutach wymiennalnych (mln USD)	1.139,8	1.177,5	37,7
2. Należności w walutach niewymiennalnych (mln XTR)	25,8	26,2	0,4
(mln Rbkl)	3,4	3,4	0,0

Stan należności Skarbu Państwa z tytułu kredytów udzielonych przez Polskę w walutach wymiennalnych wzrósł na 31.12.2002 r. w stosunku do stanu na 31.12.2001 r. w wyniku:

- a) uruchamiania kolejnych wypłat w ramach kredytu rządowego dla Jemenu i Wietnamu,
- b) wzrostu odsetek zaległych z tytułu rozliczeń z Nikaraguą, Angolą, Syrią, Sudanem oraz Mozambikiem,
- c) uruchamiania wypłat w ramach kredytu rządowego dla Chin.

Stan należności Skarbu Państwa z tytułu kredytów udzielonych przez Polskę w walutach niewymienialnych zmienił się w omawianym okresie w wyniku wzrostu odsetek (Mongolia, Kuba).

Po przeliczeniu na złote należności te przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Stan w dniu:		mln zł
	31.12.2001	31.12.2002	Zmiana w 2002 r.
1	2	3	4
Należności ogółem	4.549,6	4.526,5	-23,1
1. Należności w walutach wymienialnych ¹⁾	4.543,5	4.520,3	-23,2
2. Należności w walutach niewymienialnych ²⁾	6,1	6,2	0,1

1) Wyliczeń dokonano po kursie 3,9863 zł/USD na 31.12.2001 r. i 3,8388 zł/USD na 31.12.2002 r.

2) Wyliczeń dokonano po kursie 21 gr/RT.

Na koniec 2001 r. wartość nominalna posiadanych przez Polskę „collaterali” (należności z tytułu zabezpieczenia spłaty kapitału części obligacji typu Brady) wynosiła 1.482,7 mln USD. W sierpniu 2002 r. sprzedano „collaterale” uwolnione po wykupie i umorzeniu części obligacji Brady’ego typu RSTA o wartości nominalnej 289,5 mln USD. W posiadaniu Skarbu Państwa znajdują się wciąż „collaterale” o wartości nominalnej 1.193,2 mln USD w całości stanowiące zabezpieczenie nie wykupionych obligacji Brady’ego. Wartość rynkowa „collaterali” wynosiła 406,8 mln USD (tj. 1.561,7 mln zł) na koniec 2002 r.

Zmiana stanu należności z tytułu udostępnienia środków z kredytów zagranicznych podmiotom krajowym w roku 2002 wynikała głównie z udostępnienia dla Banku Gospodarstwa Krajowego środków z pożyczki Banku Rozwoju Rady Europy na wspieranie rozwoju budownictwa czynszowego. Operacje odpożyczenia środków dotyczą kredytów przeznaczonych na finansowanie rozwoju sektora rolnego (ADP), leśnictwa, budownictwa, instytucji finansowych (FIDL).

Stan należności z tytułu pożyczek udzielonych Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych na 31.12.2002 r. nie uległ zmianie w porównaniu ze stanem na 31.12.2001 r. i wyniósł 6.000,0 mln zł. Na powyższą kwotę złożyło się zadłużenie ZUS z 1999 r. w kwocie 4.000,0 mln zł oraz z roku 2000 w wysokości 2.000,0 mln zł.

Stan należności z tytułu pożyczek udzielonych ze środków budżetu państwa kasom chorych³ na 31.12.2002 r. wyniósł z tytułu kapitału 821,5 mln zł.

Zgodnie z zawartymi umowami oraz aneksami do nich, spłata pożyczki ma nastąpić nie później niż do 31.12.2004 r. Do obliczenia należności z powyższego tytułu wykorzystano: kwoty wpłat dokonane przez kasy chorych do 31.12.2002 r., w tym: zmniejszenie kwoty należności o środki przekazane zgodnie z ustawą z dnia 11 sierpnia 2001 r. o szczególnych rozwiązaniach prawnych związanych z usuwaniem skutków powodzi z lipca i sierpnia 2001 r. oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 84, poz. 907) wpłacone w 2001 r. oraz 2002 r., a także postanowienia aneksu do umów pożyczki zgodnie z którymi następuje zawieszenie spłaty rat kapitałowych i odsetkowych pożyczki od 1.01.2001 r. do 31.12.2002 r. W czasie zawieszenia spłat rat pożyczki naliczane są odsetki.

Potwierdzone przez Międzynarodowy Bank Inwestycyjny należności na rzecz Polski z tytułu części kapitału statutowego w związku z wystąpieniem naszego kraju z tego Banku wynoszą na dzień 31.12.2002 r. 29,1 mln EUR. Szczegółowe propozycje uregulowania spraw finansowych strona polska przedstawiła w projekcie umowy między Rządem RP a MBI w sprawie uregulowania wzajemnych zobowiązań. Zarząd MBI odmówił podpisania ww. umowy argumentując to koniecznością uregulowania należności z dłużnikami i zobowiązań wobec wierzycieli.

W związku z takim przebiegiem sprawy Minister Finansów wystąpił z wezwaniem do zapłaty kwoty należnej Polsce z tytułu zwrotu wpłaty na kapitał statutowy MBI.

Strona polska, dążąc do umownego uregulowania zobowiązań finansowych, uczestnicząc w posiedzeniach Rady Banku podejmowała próby zawarcia porozumienia z Zarządem MBI, które nie przyniosły żadnych konkretnych postępów w sprawie.

Wydaje się, że w tej sytuacji trudno nawet w przybliżeniu określić datę uregulowania przez MBI ww. należności.

Stan należności Skarbu Państwa od MBI w Moskwie, w związku z wystąpieniem RP z tego Banku, na 31.12.2002 r. w ujęciu EUR nie uległ zmianie w porównaniu ze stanem na 31.12.2001 r., w ujęciu złotówkowym wzrósł o 14,5 mln zł w wyniku wzrostu kursu EUR.

³ Na podstawie art. 169i ustawy z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym zostały zawarte umowy o pożyczkę pomiędzy Ministrem Finansów a kasami chorych. Umowy zawarto w marcu 2000 r. na łączną kwotę 1.000,0 mln zł, a oprocentowanie pożyczki określono w wysokości 0,1% w skali roku. Obecnie jest w Parlamencie projekt ustawy wydłużający okres spłaty do końca 2007 r.

Na spadek należności w pozycji „Inne należności” (o 353,5 mln zł) wpływ miały:

- a) spadek należności o 6,3 mln zł w 2002 r. z tytułu pożyczek udzielonych bezpośrednio w ciężar środków budżetu państwa na podstawie upoważnień zawartych w ustawach budżetowych w latach 1994 i 1995 dla przedsiębiorstwa „Orbis” S.A. w wyniku spłaty rat kapitałowych. Stan powyższych należności wyniósł 11,6 mln zł,
- b) spłata zobowiązania wobec budżetu państwa przez Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa⁴ w 2002 r. w łącznej kwocie 393,8 mln zł. Należności budżetu państwa z tytułu regulowania zobowiązań przez Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa na koniec 2002 r. wyniosły 149,1 mln zł (z tytułu odsetek 6,5 mln zł, z tytułu rat kapitałowych 142,6 mln zł),
- c) wzrost należności polskich z tytułu kredytów w ramach MBI w Moskwie, Porozumienia Generalnego z Rosją oraz Funduszu Rozwoju Eksportu o 12,3 mln zł wynikał w głównej mierze ze zgłoszenia przez Ministerstwo Finansów do postępowania upadłościowego jednego z przedsiębiorstw. Należności z tego tytułu wyniosły 23,6 mln zł,
- d) spadek należności Skarbu Państwa z tytułu sald na rachunkach clearingowych, barterowych oraz specjalnych o 0,2 mln zł w wyniku spadku kursu dolara. Należności z tego tytułu kształtowały się na poziomie 26,8 mln zł,
- e) pojawienie się nowej pozycji należności - należności z tytułu pożyczek dla KUKE w wysokości 34,5 mln zł. W 2002 r. podpisane zostały 3 umowy pożyczki pomiędzy Ministrem Finansów a Korporacją Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. na łączną kwotę 34,5 mln zł. Minister Finansów udzielił Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. pożyczek w oparciu o przepisy *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 czerwca 1995 r. w sprawie warunków i trybu udzielania przez Ministra Finansów, w imieniu Skarbu Państwa, poręczeń kredytów bankowych zaciągniętych przez Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych Spółka Akcyjna oraz udzielania i umarzania pożyczek ze środków budżetu państwa*. Środki z tytułu pożyczek służyły do pokrycia wypłat odszkodowań z tytułu gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych i zapewniły terminowe wypłaty odszkodowań i kwot gwarancji ubezpieczeniowych. Wysokość oprocentowania pożyczki ustalona została na minimalnym poziomie w wysokości 1%. Umowa pożyczki przewiduje 3-letnią karencję w dokonywaniu spłat udzielonych pożyczek (spłata pierwszej raty wraz z odsetkami nastąpi 31.12.2006 r.).

⁴ Wysokość zobowiązania Agencji wobec budżetu państwa stanowi wielkość umorzonego zadłużenia Agencji wobec banku BGŻ S.A., które zostało pokryte obligacjami wyemitowanymi w 1996 r. w celu zwiększenia funduszy własnych i rezerw banku BGŻ S.A., z przeznaczeniem na restrukturyzację zadłużenia Agencji.